

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедра слов'янських мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Динамічні процеси у фразеологічних системах слов'янських мов

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма **«Польська мова і література»**

Спеціальність **035 Філологія**

Спеціалізація (за наявності) **035.033 Слов'янські мови та література**

(переклад включно), перша - польська

Галузь знань **03 Гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні

кафедри слов'янських мов

Протокол №2 від “12” вересня 2023 р.

м.Івано-Франківськ–2023

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Динамічні процеси у фразеологічних системах сучасних слов'янських мов
Викладач	Канд. філол. наук, доц. Мицан Дарія Миронівна
Контактний телефон викладача	59-60-63
E-mail викладача	dariia.mytsan@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації проводяться за графіком кафедри слов'янських мов

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Динамічні процеси у фразеологічних системах сучасних слов'янських мов» передбачає ознайомити студентів з фразеологією як розділом мовознавства, класичною та сучасними науковими класифікаціями фразеологізмів польської мови, проблемами пошуку фразеологічних еквівалентів, джерелами походження фразеологічних одиниць.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Курс має на меті озброїти майбутніх полоністів знаннями про історію становлення та сучасний стан польської фразеології як окремого розділу мовознавства; ознайомити з класифікаційними схемами, за допомогою яких систематизуються фразеологічні одиниці та типами фразеологічних словників. Особливу увагу приділено вивченню різновидів системних зв'язків у фразеології, а також місцю фразеології в системі сучасної мови, її зв'язкам з іншими структурними рівнями мови.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6 Здатність спілкуватися польською мовою.

ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності

ФК 1 Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі мовознавства і літературознавства, методологічні принципи і методичні прийоми лінгвістичного дослідження. ФК 2 Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

ФК 3 Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної

спеціалізації: мовознавства, літературознавства тощо; здатність вільно користуватися фаховою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 4 Здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження в галузі філології.

ФК 5 Здатність самостійно досліджувати сучасні мовознавчі та літературознавчі проблеми в синхронічному і діахронічному аспектах.

ФК 6 Здатність аналізувати, реферувати, коментувати й узагальнювати результати наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних дослідників, використовуючи сучасні методики і методології.

ФК 10 Здатність до ефективного іншомовного, а також міжособистісного спілкування у навчанні та професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 годин
практичні	18 годин
самостійна робота	60 годин

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	035 Філологія	II	<i>Вибірковий</i>

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Прак- тичні	Само- стійна робота
Тема 1. Frazeologia jako dziedzina językoznawstwa. Związki frazeologiczne. Problemy terminologiczne. Cechy frazeologizmów. Typy frazem (wg Chlebdy).	2		4
Тема 2. Klasyfikacje związków frazeologicznych. Klasyfikacja klasyczna. Klasyfikacja pragmatyczna. Funkcjonalna (słownikowa) klasyfikacja. Morfologiczno-syntaktyczna klasyfikacja.	2		4
Тема 3. Pochodzenie JF. Frazeologizmy internacjonalne. Arcydzieła literatury światowej. Bibleizmy i JF z mitów. Frazeologizmy autorskie.	2		4

Тема 4. Narodowy charakter frazeologii. JF zakorzeniowe w kulturze polskiej. Uniwersalność językowa.	2		4
Тема 5. Relacje znaczeniowe. Znaczenie a wariatywność związków frazeologicznych. Synonimia i antonimia. Monosymia i polisemia.	2		4
Тема 6. Problem tłumaczenia JF. Typy frazeologicznych ekwiwalentów. Frazeologiczne ekwiwalenty (pełne i częściowe). JF charakterystyczne tylko dla języka polskiego.	2		4
Тема 7. Somatyzmy w składzie JF. Antropocentryzm we frazeologii. Językowe uniwersalie. Najbardziej popularne nazwy ciała w polskiej frazeologii.	–	2	4
Тема 8. Nazwy zwierząt w związkach frazeologicznych. Obserwacja zachowania zwierząt jako zasada tworzenia połączeń porównawczych.	–	2	4
Тема 9. Frazeologia „kolorowa”. JF z komponentem-kolorem. Dominowanie pewnych kolorów we frazeologii.	–	2	4
Тема 10. JF z komponentem wymiarowym. Frazeologia parametryczna.	–	2	4
Тема 11. Związki frazeologiczne z komponentem liczbowym.	–	2	4
Тема 12. Związki frazeologiczne z komponentem czasowym.	–	2	4
Тема 13. Nazwy własne jako tworzywo związku frazeologicznego.	–	2	4
Тема 14. Prezentacje.	–	2	4
Контрольна робота	–	2	4

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. “Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробки основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 7) (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.)).</p> <p>Загальні 100 балів включають:</p> <p>60 балів – поточний контроль (практичні заняття та підсумкові тестування),</p> <p>20 балів – контрольна робота,</p> <p>20 балів – контроль за самотійною роботою,</p>
-----------------------------------	---

Вимоги до письмової роботи	Конкретне виконання завдання, осмислене пояснення, розуміння та вміння правильно вживати відповідні граматичні форми
Практичні заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню. Залік виставляється на останньому практичному занятті та після проведення контролю за самостійною роботою. Враховуються усі види роботи

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких дій – реагування відповідно ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та ПОЛОЖЕННЯ про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

8. Рекомендована література

Основна:

1. Andrejewicz U., 2015, „Koń się śmieje”, czyli czy istnieją błędy frazeologiczne, „Poradnik Językowy”, z. 2, s. 44-50.
2. Bartmiński J., 2001b, Język w kontekście kultury, [w:] Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 13-22.
3. Bąba S., 1989a, Innowacje frazeologiczne współczesnej polszczyzny, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
4. Bąba S., 1989b, Twardy orzech do zgryzienia, czyli o poprawności frazeologicznej, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
5. Bąba S., Liberek J., 2002, Wstęp, [w:] Słownik frazeologiczny współczesnego języka, red. S. Bąba, J. Liberek, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Bąba S., Skibski K., 2003, O pisowni nazw własnych i ich derywatów we frazeologizmach, „Język Polski”, z. 4/5, s. 288-293
7. Bralczyk J., 2006, Polak potrafi: przysłowia, hasła i inne polskie zdania osobne, Warszawa: Świat Książki – Bertelsmann Media.
8. Bralczyk J., 2008, Porzekadła na każdy dzień, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
9. Bralczyk J., 2011, 444 zdania polskie: znane wypowiedzi, cytaty, powiedzenia, Warszawa: Świat Książki – Bertelsmann Media.
10. Chlebda W., 2001a, Frazematyka, [w:] Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 335-342.
11. Chlebda W., 2001b, Frazeologia polska minionego wieku, [w:] Polszczyzna XX wieku. Ewolucja i perspektywy rozwoju, red. S. Dubisz, S. Gajda, Warszawa: Elipsa, s. 155-165.
12. Chlebda W., 2004, Frazeologia w międzyludzkiej przestrzeni komunikacyjnej, „Problemy Frazeologii Europejskiej”, t. 6, red. nauk. A. M. Lewicki, Lublin: Norbertinum, s. 11-20.
13. Chlebda W., 2005, Szkice o skrzydlatych słowach: interpretacje lingwistyczne, Opole: Wydawnictwo UO.

14. Dilna J., 2011b, Współczesny tekst literacki jako źródło polskiej frazeologii potocznej na zajęciach z języka polskiego jako obcego, [w:] Kształcenie polonistyczne cudzoziemców, t. 18: Teksty i podteksty w nauczaniu języka polskiego jako obcego – 3, red. B. Grochala, M. Wojenka-Karasek, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 129-134.
15. Długosz-Kurczabowa K., 1990, Apelatywizacja biblijnych nazw własnych w języku polskim, Wrocław – Warszawa – Kraków: Ossolineum.
16. Dziamska-Lenart G., 2007, Rozwój frazeologii polskiej po 1989 roku, [w:] Z zagadnień leksykologii i leksykografii języków słowiańskich, red. J. Kamper-Warejko, I. Kaproń-Charzyńska, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, s. 395-400.
17. Krawczyk-Tyrpa A., 1987, Frazeologia somatyczna w gwarach polskich. Związki frazeologiczne o znaczeniach motywowanych cechami części ciała, Wrocław.
18. Lewicki A.M., 2001, (red.nauk.), Problemy frazeologii europejskiej IV, Lublin.
19. Lewicki A.M., 2002, (red.nauk.), Problemy frazeologii europejskiej V, Lublin.
20. Lewicki A.M., 1982, (red.), Stałość i zmienność związków frazeologicznych, Lublin.
21. Müller-Nieckowski P., 2003, Wielki słownik frazeologiczny języka polskiego, Warszawa.
22. Skorupka S., 1989, Słownik frazeologiczny języka polskiego, Warszawa.
23. Słownik frazeologiczny, 2003, red.naczelnicy Głuch W., Wrocław.
24. Wielka encyklopedia powszechna, 1964, PWN, Warszawa.

Інформаційні ресурси

25. Portal Edukacyjny – Język polski online / Kultura / Sztuka. – Dostęp: <http://polski-online.pl/>
26. Polski na wynos. – Dostęp: <https://www.polskinawynos.com>
27. Materiały do nauczania języka polskiego. – Dostęp: <http://epolish.eu/main/materials/index.html>
28. Polski / slowka.pl. – Dostęp: <http://www.polski.slowka.pl/>
29. Słownik języka polskiego. – Dostęp: <http://sjp.pwn.pl/>
30. Студентський путівник. Режим доступу: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Студентський_путівник_2019-20-25.10.pdf

Викладач

Дарія Мицан